

norsk arkivråd

Fra kalveskinn til datasjø
Et paradigmeskifte i norsk arkivdanning?

Medlemsmøte i Tromsø 21.10.2019

Bjørn Finnes

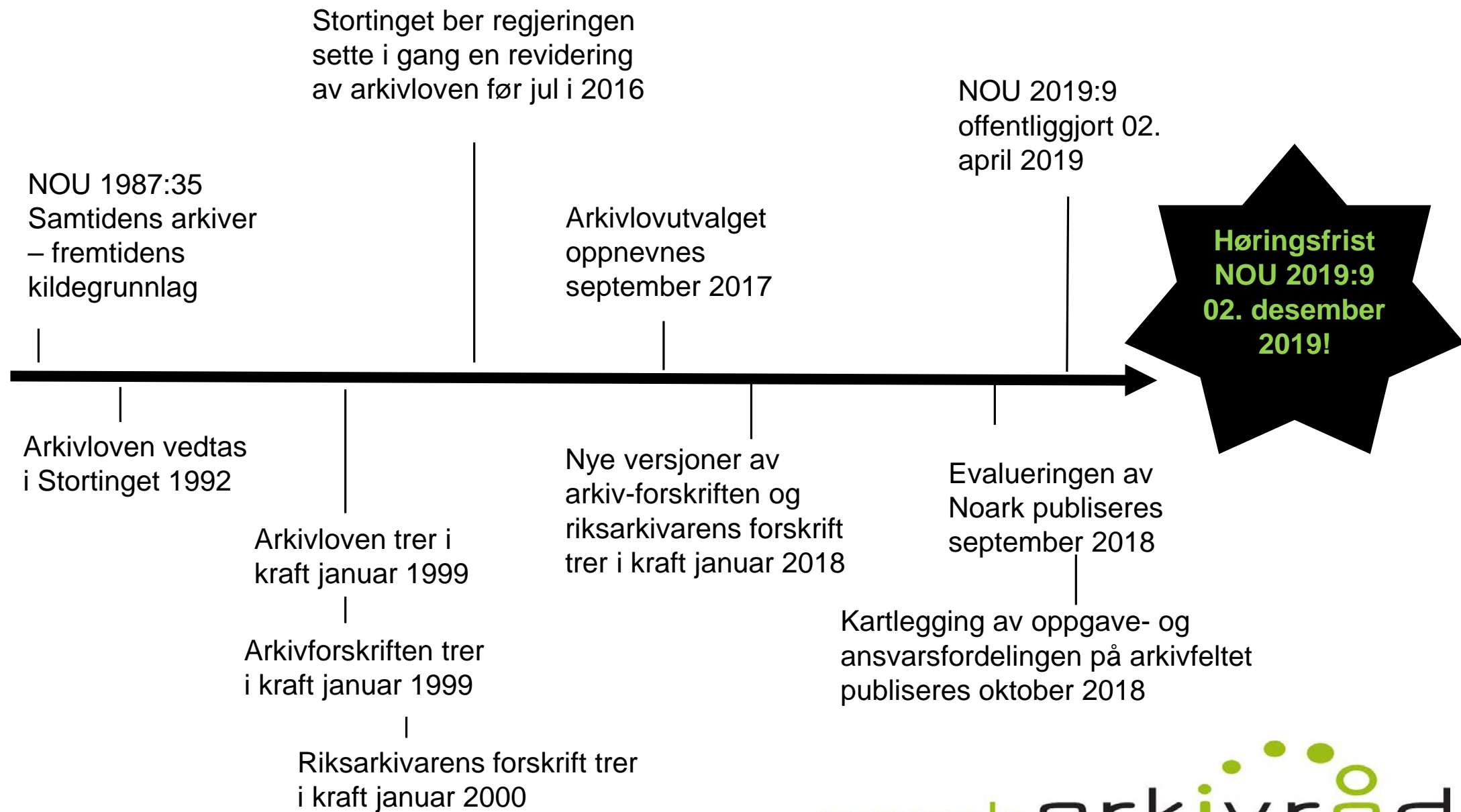
bjorfi@nfk.no

*Rådgiver, Dokumentasjonssenteret
Nordland fylkeskommune*

NOU 2019:9 Fra kalveskinn til datasjø

- Sprengstoff til NOU!
- NOUen ble offentliggjort 02.04.2019
- Høringsfrist er 02.12.2019
- Les lovparagrafene – det er disse som blir igjen. Hvordan påvirker de deres arbeidshverdag?
- NA deltar selvsagt i «debatten» og skal gi et grundig svar på høringen og ønsker å få et så bredt grunnlag som mulig fra medlemmene rundt omkring i det langstrakte land!

Utredningen

- Lovutkast og sammendrag (kapittel 1 og 2)
- Bakgrunn (kapittel 3 til 6)
- Arkivlov for en ny tid (kapittel 7 til 13)
- Produksjon av dokumenter i en ny tid (kapittel 14 til 19)
- Langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring i en ny tid (kapittel 20 til 22)
- Kunnskapsbehov, konsekvenser og merknader (kapittel 23 til 25)
- 4 vedlegg:
 - Oslo Economics: Kartlegging av oppgave- og ansvarsfordelingen på arkivfeltet. Rapport 15/2018
 - Menon Economics: Evaluering av norsk arkivstandard. Rapport 81/2018
 - Advokat Cecilie Rønnevik: Konsekvenser av EUs personvernforordning for ny nasjonal arkivlov
 - Maria Galkina og Bendik Bjønnes Johansson: Krav til dokumentasjon i gjeldene lover og forskrifter

Høydepunkt
fra nytt lovforslag –
Utvalgte deler av utredningen

**Gjeldende arkivlov
inneholder 23
paragrafer fordelt på
4 kapitler**

**Ny lov inneholder 46
paragrafer
fordelt på 9 kapitler**

Gjeldende arkivlov

§ 1 Formål:

Formålet med arkivloven er å sikre arkiver som har betydelig kulturell eller forskningsmessig verdi, eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at disse kan bli tatt vare på og gjort tilgjengelig for ettertiden.

Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

§ 1 Formål

(1) Formålet med denne loven er å sikre dokumentasjon om samfunnet som skal kunne brukes til å forstå samtid og fortid, og til å bevare og videreutvikle Norge som rettsstat og demokrati.

(2) Loven skal særlig legge til rette for å

- a) fremme offentlighet og demokratisk deltakelse
- b) drive forsvarlig offentlig virksomhet
- c) fastsette, fremme og forsvare rettigheter og andre rettskrav
- d) utvikle kunnskap om kulturarven, kulturelt mangfold og grunnleggende samfunnsforhold
- e) legge til rette for vitenskapelig forskning og annen granskning
- f) ivareta enkeltpersoners og gruppers behov for å kjenne egen historie og kultur.

I. §2 Virkeområde - *forslag til ny lov*

- Utvidet virkeområde til å bli mer likt som offentlighetsloven

Nåsituasjon

- *Selvstendige rettssubjekter omfattes ikke av arkivlova selv om det offentlige har en eierandel som gir avgjørende styring.*
- *Både stat og kommune fristiller virksomheter og gjør bruk av private til å løse oppgaver på sine vegne.*
- *I praksis omfatter ikke Arkivloven alt «offentlig skapt materiale» – men det er fortsatt innsynsrett etter Offentleglova*

I. §2 Virkeområde – *forslag til ny lov*

Utdrag av forslag til endring – lovforslaget gjelder for...

- Staten, fylkeskommunene og kommunene
- Selvstendige offentlige virksomheter uavhengig av organisasjonsform
- Selvstendige virksomheter hvor det offentlige direkte eller indirekte har en samlet eierandel på mer enn 50 prosent, eller hvor det offentlige direkte eller indirekte har rett til å velge flere enn halvparten av medlemmene i det øverste organet i virksomheten
- Andre virksomheter når de treffer enkeltvedtak eller utferdiger forskrift.
- Virksomhet omfattet av første ledd som setter ut lovpålagte oppgaver til noen som ikke er omfattet av denne loven, skal sørge for oppfølging av dokumentasjonsplikter av disse oppgavene

I. §5 Begreper – *forslag til ny lov*

«Nye» og mer presise definisjoner

- Dokumentasjon: informasjon som løpende bekrefter hvordan en virksomhet, organisasjon eller person har handlet, utøvd myndighet eller utført tjenester og andre oppgaver. Dette omfatter blant annet prosesser, beslutninger, handlinger med rettslige virkninger, samt vesentlige hendelser og forhold
- Dokumentere: å sørge for dokumentasjon
- Arkiver: dokumentasjon som langtidsbevares for formål som nevnt i § 1.
- Arkivinstitusjon: virksomhet med hovedformål å ta vare på og gjøre tilgjengelig arkiver omfattet av loven

Andre § – *forslag til ny lov*

- Sletting: i stedet for kassasjon, både for digitale opplysninger og papirarkiv
- Overføring: erstatter avlevering og deponering

Fra journalføring

til dokumentasjonsplikt

II. Plikt til å dokumentere og til å bevare dokumentasjon

Tydeligere regler for **hva**
som skal dokumenteres i
virksomheten
= dokumentasjonsplikter

Virksomheter skal ha en dokumentasjonsstrategi

II. § 6 a. «Gjør rede for dokumentasjonsplikter som gjelder for virksomheten, og for hvilken dokumentasjon som er særlig viktig for virksomheten»

II-§6 Dokumentasjonsstrategi - *forslag til ny lov*

- Virksomheter skal ha en dokumentasjonsstrategi som skal vedtas av øverste organ hvert 4. år
- Ledelsens styringsdokument for dokumentasjonsforvaltning
- Ses i sammenheng med internkontrollen
- Skal være ledelsens grunnlag for å
 - Fastsette mål
 - Avklare status
 - Vurdere risiko
 - Evaluere etterlevelse

Plikt til å dokumentere

- Informasjonssystemer, databaser, registre mv
- Virksomhetens kommunikasjon
- Ved automatisert rettsanvendelse
- Avgjørelser mv

Skylagring utenfor landets grenser skal være tillatt

- Opphever forbud mot overføring av digital dokumentasjon til utlandet
- Endringen er også en konsekvens av Forordning for fri flyt av andre opplysninger enn personopplysninger i EU (FFD-forordningen)
- Det skal foreligge en oppdatert risikovurdering og databehandleravtale
- Ved langtidsbevaring i utlandet skal en kopi av arkivene være i Norge

Er dere klare for å vurdere...

- Om kontrakten er «god nok»?
- Sette opp en tilstrekkelig risiko- og sårbarhetsanalyse
- Gjøre en vurdering av land
- Sikre at du har tilsynsmulighet
- Hvordan sette opp risikoanalyser?

IV. Særlig om personopplysninger (GDPR)

- Strengere krav til dokumentasjon vedr. personopplysninger

§ 22 «Virksomheter plikter å identifisere all behandling av personopplysninger som de har ansvaret for og som har arkiv- eller dokumentasjonsformål»

ARKIVVERKET

Nasjonalarkivet

norsk arkivråd

V. Langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av arkiver

§ 26 Overføring av dokumentasjon til langtidsbevaring

(1) Såframt det ikke er plikt til å slette, skal dokumentasjon bevares varig og trygt når dokumentasjonen eller systemet den er skapt i, går ut av bruk, eller når virksomheten legges ned

(2) Virksomheten skal minst hvert fjerde år vurdere om dokumentasjon er gått ut av bruk

(3) Kongen kan fastsette at enkelte virksomheter eller typer virksomheter skal overføre dokumentasjon for bevaring på et bestemt tidspunkt, herunder at overføring kan utsettes i lang tid.

(4) Kongen kan i forskrift stille krav til langtidsbevaringen og gjøre de samme kravene gjeldende for virksomheter som selv tar vare på dokumentasjonen utover 10 år

Slutt på avlevering av
papirarkiv for statlig sektor
– skanning for bevaring

Ny felles tilsynsmyndighet
for offentleglova, forvaltningsloven og arkivloven:

Digitaliseringstilsynet

Om tilsyn

- Dokumentasjonsforvaltning og arkiver bør ses i sammenheng med pliktene etter Offentleglova og forvaltningsloven og omvendt.
- Med unntak for de avgrensede klagerettene i forvaltningsloven og Offentleglova, og kontrollen som utføres av Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen, er det i dag ingen statlig kontroll med etterlevelsen av disse regelsettene.
- Utvalget foreslår derfor å utrede et eget statlig organ til å føre tilsyn med offentliglova, forvaltningsloven og arkivloven, omtalt som Digitaliseringstilsynet.
- Et tilsyn bør ha konsekvenser - innfører **overtredelsesgebyr** og **bøter**

Til Høringen - Må diskutere hvilket politikkområde ny lov bør underlegges:

Justis- og
beredskapsdepartementet

Kulturdepartementet

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Sammenligning

av gjeldende arkivlov og
forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon
og arkiver

Gjeldende arkivlov

Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Gjeldende arkivlov

Bevaring- og
kassasjonsbestemmelser

Statlig sektor kan avlevere
papirarkiv og digitalt arkivmateriale
til Arkivverket

Arkivloven gjelder for offentlige
organ (med noen unntak)

Virksomheter kan gis pålegg etter
tilsyn fra Arkivverket, men kan ikke
straffes økonomisk

Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Sletteplikter

Statlig sektor kan kun overføre digital
dokumentasjon til Nasjonalarkivet

Loven gjelder også for selvstendige
offentlige virksomheter, virksomheter som
er eid av (50%+) eller som fatter vedtak på
vegne av det offentlige

Virksomheter kan ilegges
overtredelsesgebyr ved overtredelse av
loven og tvangsmulkt (bøter) dersom
fristen for å utbedre pålegg overskrides

Gjeldende arkivlov

Arkivverket har digitalt depot
for kun statlig sektor

Offentlige organ skal avlevere eldre
og avsluttede arkiv til depot, men
tidspunkt for å vurdere administrativ
bruk er ikke definert (før var dette
25-30 år)

Arkivloven inneholder 23 paragrafer
fordelt på fire kapitler

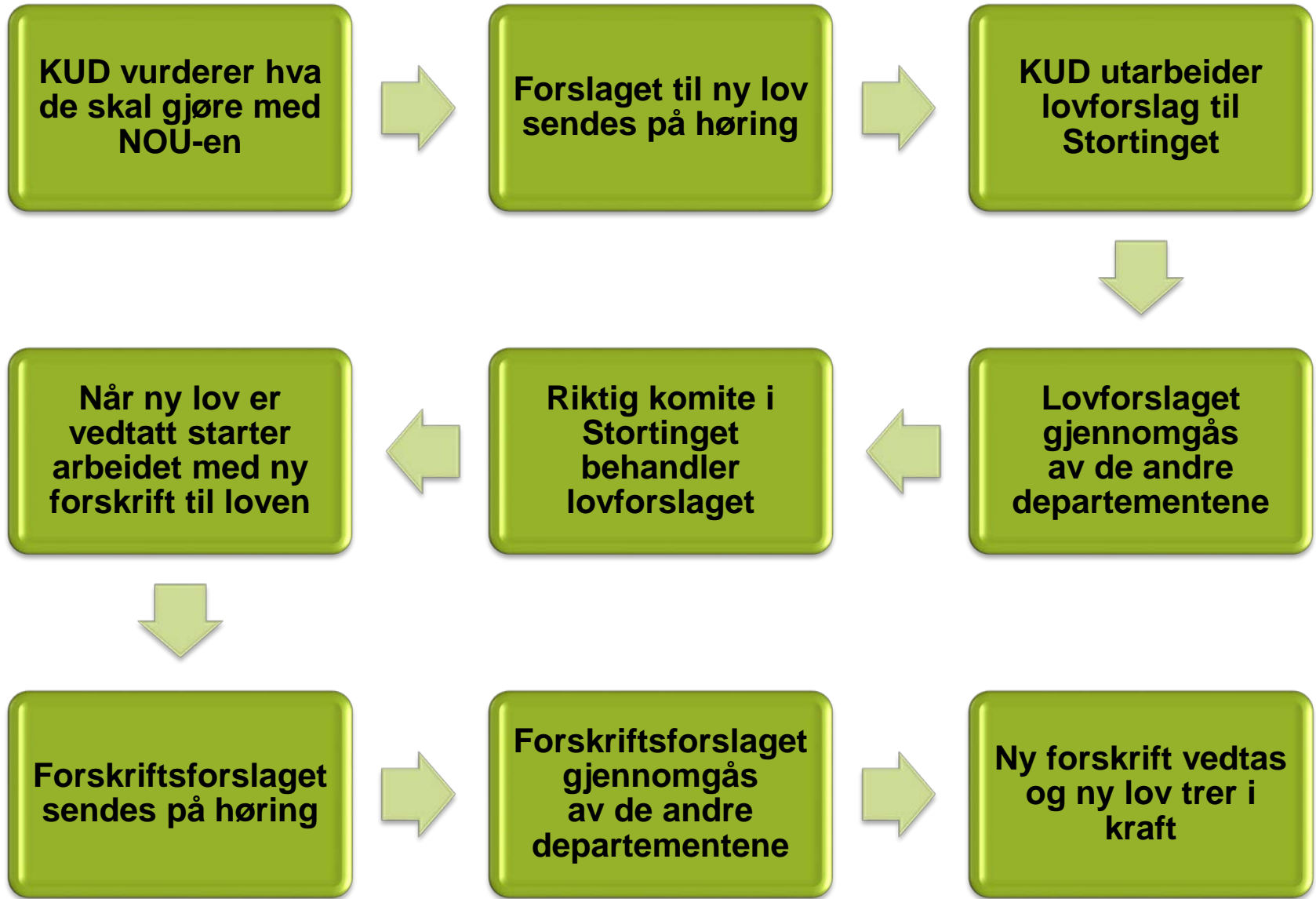
Forslag til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver

Nasjonalarkivet skal tilby
digital langtidsbevaring til
kommuner
og fylkeskommuner til selvkost

Virksomheter skal minst hvert
fjerde år vurdere om
dokumentasjon
er gått ut av bruk (og eventuelt
overføre til langtidsbevaring)

Ny lov inneholder 46 paragrafer
fordelt på ni kapitler

Hva skjer videre?

**Tusen takk for
oppmerksomheten!**